

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Brigity Chrastilové, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci navrhovatele: **Mgr. J.P.**, proti odpůrci: **Státní volební komise**, nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha 4, v řízení o návrhu na neplatnost voleb kandidátů do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky,

t a k t o :

- I. Návrh na neplatnost volby kandidátů **s e** v části týkající se kandidátů zvolených ve volebním kraji hlavní město Praha **z a m í t á .**
- II. Návrh na neplatnost volby kandidátů **s e** v části týkající se kandidátů zvolených v ostatních volebních krajích **o d m í t á .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 16. 6. 2006 podal navrhovatel u Nejvyššího správního soudu návrh nazvaný „Žaloba proti platnosti voleb do Poslanecké sněmovny ČR v roce 2006“, v němž uvádí, že Č.vedla nemorální volební kampaň, při níž porušila „zákon o hospodářské soutěži“, neboť se jednalo o „lživou a osočující reklamní kampaň a srovnávací reklamu“. Podle navrhovatele za to mohla být tato strana vyloučena z voleb. Pravděpodobně také došlo i ke zneužití „mocenského postavení a přístupu k médiím“, neboť k volební kampani byly využity i „oficiální tiskové konference státní správy.“

Státní volební komise ve svém vyjádření poukázala na to, že podle zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů (dále též „volební zákon“) nelze v případě voleb do Poslanecké sněmovny zpochybnit volby jako celek. Pokud jde o volební kampaň, tak zákon předpokládá její čestný a poctivý průběh a zakazuje zveřejňování nepravdivých údajů o kandidátech, ovšem s porušením nespojuje žádnou sankci. Rovněž neupravuje jednotlivé formy a metody vedení volební kampaně.

Podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) za podmínek stanovených zvláštními zákony se může občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta. Tímto zvláštním zákonem je i volební zákon. Podle § 87 tohoto zákona se podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta může domáhat ochrany u soudu každý občan zapsaný do stálého seznamu

ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí (odst. 1).

Z citovaného ustanovení vyplývá, že soudní přezkum voleb do Poslanecké sněmovny je možný toliko podle ustanovení § 87 odst. 1 volebního zákona.

Navrhovatel se tak formálním vymezením petitu domáhá něčeho, co zákonná úprava vůbec neumožňuje. I takové podání je však třeba posoudit podle jeho obsahu, bez ohledu na jeho označení. Svým obsahem podání navrhovatele zpochybňující výsledek celých voleb je napadením volby všech kandidátů zvolených do Poslanecké sněmovny, a to z důvodů nemorálního a nezákonného vedení volební kampaně ze strany Č..

Volební zákon v § 16 odst. 2 stanoví, že volební kampaň musí probíhat čestně a poctivě, zejména nesmí být o kandidátech a politických stranách nebo koalicích, na jejichž kandidátních listinách jsou uvedeni, zveřejňovány nepravdivé údaje. Zákon neobsahuje výklad užitých pojmů „čestně a poctivě“ a soud toto ustanovení aplikující musí vycházet nejen z toho, jak jsou tyto pojmy chápány v běžném životě, ale současně musí i přihlížet k charakteru volební kampaně, která má jistě svá specifika vyplývající z vyostřeného střetu mezi jejími aktéry, kteří se jednak snaží získat podporu pro svůj volební program, jednak podlomit důvěru k volebnímu soupeři. Volební střet je fakticky nejen soutěží volebních programů a kandidátů v pozitivním smyslu (tedy vyzvednutím kladů vlastního programu a kandidujících osobností) ale i v negativním smyslu (poukazováním na zápory ostatních volebních programů i osob protikandidátů). V nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005 sp. zn. Pl 73/04 (publikován ve Sbírce zákonů pod č. 140/2005) tento soud dospěl k závěru, že předmětné pojmy v prostředí voleb nelze ztotožňovat s dobrými mravy, tak jak jsou chápány občanským zákoníkem, ani je nelze posuzovat z hlediska soukromého práva a obecné morálky. Ústavní soud vycházel z toho, že volební kampaň je bojem o hlasy voličů, jejíž negativní projevy nelze zákonem vyloučit. Stejně tak Evropský soud pro lidská práva v rozsudku z 11. 4. 2006 (stížnost č. 71343/01 ve věci Brasilier proti Francii) mj. uvedl, že v kontextu volební soutěže je konečně ostrost projevu tolerovatelnější než za jiných okolností. To jistě neznamená, že v rámci volební kampaně jsou možné jakékoliv osobní útoky, vždyť ustanovení § 16 odst. 2 volebního zákona výslovně zapovídá zveřejňování údajů nepravdivých.

Argumentace užitá aktéry voleb ve volební kampani podléhá nepochybně kritickému posouzení ze strany voličů, kteří vnímají nejen obsah volebních prohlášení, ale i úroveň prostředků ve volebním boji užitých. Navrhovatel shledává kampaň Č. nemorální a rozpornou se „zákonem o hospodářské soutěži“. Zákon č. 43/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže) se však na volební kampaň politických stran nevztahuje a volební kampaň s ní tedy nemůže být v rozporu. Tento zákon totiž upravuje ochranu hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb proti jejímu vyloučení, omezení, jinému narušení nebo ohrožení dohodami soutěžitelů, zneužitím dominantního postavení soutěžitelů, nebo spojením soutěžitelů (§ 1 odst. 1 citovaného zákona). Koho považuje zákon o ochraně hospodářské soutěže za soutěžitele pak stanoví jeho § 2 odst. 1 (*soutěžitelem se rozumí fyzické a právnické osoby, jejich sdružení, sdružení těchto sdružení a jiné formy seskupování, a to i v případě, že tato sdružení a seskupení nejsou právníky osobami, pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat*). Politické strany při volební kampani tak nelze za soutěžitele ve smyslu uvedeného zákona považovat, neboť se hospodářské soutěže neúčastní.

Pokud pak jde o tvrzenou nemorálnost volební kampaně, tak navrhovatel neuvádí, v jakých konkrétních skutcích ji shledává. Své tvrzení o lživé a osočující reklamní kampani nepodpírá žádnými konkrétními informacemi a nedává tak soudu možnost je řádně přezkoumat. Navrhovatelova domněnka o pravděpodobném zneužití „mocenského postavení a přístupu k médiím“ a využití „oficiálních tiskových konferencí státní správy“ pak je pro svoji nekonkrétnost zcela nezpůsobila k tomu, aby mohla být podrobena soudnímu přezkumu. Navrhovatel totiž vůbec neuvádí, o co svoji domněnku opírá ani jakým způsobem mělo ke zneužití „mocenského postavení“ dojít. Lze jen obecně podotknout, že u politiků zastávajících určité mocenské funkce, je obtížně oddělitelné jejich politické a státnické vystupování a že ze samotné prezentace jejich vystoupení v médiích nelze dovozovat protizákonnost volební kampaně, nehledě na nedostatek přímého vlivu na tuto kampaň a volbu konkrétních kandidátů.

Nejvyšší správní soud je oprávněn vyslovit neplatnost volby kandidátů pouze za předpokladu, že při jejich volbě byl porušen zákon. Tak tomu v daném případě není.

Soud při rozhodnutí o návrhu musel dále vycházet ze skutečnosti, že podaný návrh svým obsahem směřoval proti všem zvoleným kandidátům. Z ustanovení § 87 odst. 1 volebního zákona však plyne, že občan zapsaný do stálého seznamu voličů v určitém volebním okrsku je oprávněn domáhat se neplatnosti volby kandidátů zvolených v kraji, v němž je oprávněn vykonávat svoje aktivní volební právo (k tomu viz usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 540/02, in.: Sbírka nálezů a usnesení, sv. 35, str. 603 a násl.).

V daném případě byl navrhovatel zapsán ve stálém volebním seznamu voličů v hlavním městě Praze ve volebním okrsku č. 563 pod č. 1.

Ve vztahu ke kandidátům zvoleným v jiných krajích, než v hlavním městě Praze se tak jedná o návrh podaný osobou zjevně neoprávněnou, a proto byl návrh v této části podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. odmítnut.

Ve vztahu ke kandidátům zvoleným v hlavním městě Praze, k němuž byl navrhovatel aktivně legitimován, ovšem jak výše uvedeno nebyla zjištěna protizákonnost jejich volby, a proto byl v této části návrh podle § 90 s. ř. s. zamítnut.

Podle § 93 odst. 4 s. ř. s. nemá na náhradu nákladů řízení žádný z účastníků právo.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu